N^RO 51

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 25. Czerwca V. S. ROKU 1810.

S. PETERSBURG V. S. d. 15 czerwca. Główno-komenderuiący armią Multańską Generał od infanteryi Kamiński 2gi doniosł nowe szczegóły o znamienitych korzyściach rossyyskiego rycerstwa, po rozpoczęciu woiennych czynności za Dunaiem. Dziesięciotysięczny korpus, czoło woysk tureckich, dowodztwa sławnego Seraskiera Pegliwana, rozłożony w okolicach twierdzy Bazardżyka, za zbliżeniem się GL. Grafa Kamińskiego 1szego z lewém skrzydłem woyska Rossyyskiego, schronił się za warownie Bazardzyka i w nich naymocniey zamknoł się. GL. Graf Kamiński 1 spełniaiąc dane sobie rozkazy uderzył na ten korpus w samey twierdzy. Po krwawym szturmie, w którym więcey 8 t. Ottomanow poległo, twierdza poddała się zwycięzkiemu orężowi Rossyi. Dostali się w naszą niewolą sam Seraskier Pegliwan, Basza dwubunczuczny Jzmail, 52 Bimbaszow, 242 Buluk-baszów, 72 Bayraktarow, 28 kanonierskich officerow, 70 kanonierow, 120 ianczarow, i 1092 ludzi z naylepszych woysk podiazdowych: ogółem wzięto w niewolą 1657 ludzi. Tym sposobem cały ten korpus dziesięciotysięczny do szczętu zniesiony. Strata nasza nie przewyższa liczby 700 ludzi zabitych i ranionych. Po upadku fortecy zdobyli zwycięzcy 68 znamion, między któremi iest Seraskierskie oraz dział 17. Główno-komenderuiący przysyłaiąc przy tém donieśieniu do J. J. Mości znamiona i hetmanską buławę Jzmail baszy oddał znamienitą pochwałę waleczności całego rycerstwa Rossyyskiego, które w tey pamiętney na zawsze bitwie, okryło siebie nową sławą; szczególniey iednak wspomina o dzielności i szybkości w obrótach GL. Grafa Kaminskiego 2go i byłych pod iego dowodztwem GL. Markowa, GM. Woynowa, oraz innych generałow.

Po zdobyciu Bazardzyka Generał Adiutant Xże Dołhoruki 5ty opanował zamki Zegrgy, Burnę, Kowarnę, i Balczyk. GM. Anzelm z iazdą doścignął nieprzyiaciela cofaiącego się z tych stanowisk rozproszył całą massę sił, i do rzucenia dział przymusił — Tegoż czasu GM. Woynow wysłany ze swoim oddziałem zaiął miasto Kerzłudzi, zkąd spiesznie uszedł nieprzyiaciel przerażony naszym postępem. W tych gonitwach popisali się GMM. Xże Dołhoruki, Woynow i Anzelm — Wczasie tych obrótow GL. Graf Langeron ze swoim korpusem d. 23. maia opasał Sylistryą. W siedm dni po otworzeniu przykopow, d. 30 maia ta wielka twierdza była przymuszoną poddać się zwycięzkiemu orężowi Rossyi, tegoż dnia woyska nasze weszły do miasta. Główno-komenderuiący składaiąc u nog J. J. Mości klucze tey fortecy, i zaświadczaiąc znamienitą i nie zmordowaną gorliwość woysk Rossyyskich do tego obleżenia użytych, oddaie szczególną sprawiedliwość rzadkiey dzielności i mądrym rozrządzeniom GL. Lanżerona, który kierował obleżeniem, męstwu nie ustraszonemu GL. Raiewskiego, sztuce i waleczności GM. Gartynga.

PARYZ d. 12 czerwca (z Monitora, Franc, Baren:) Dnia 10 odprawiła się tu wielka uroczystość od miasta monarchom sprawiona. Pospólstwo wyciągało na polach publicznych przez loteryą losy, za któremi potym odbierało na polach Elizeyskich wygrane miary napoiow i potraw. Wieczorem oswiecono pubiczne gmachy, groble, piramidy, ratusz i place z rzadkim przepychem i ozdobą. O godzinie 10tey Jmperator z Jmperatorową otoczeni iazdą gwardyyską, i dwór cały w pięknych powozach, srzodkiem czterech szeregow kirysierow, przybyli na bal do ratusza. Monarchowie sami później zapalili pochodniami ognie sztuczne, natychmiast przeszło swiatło od iednego do drugiego końca; tysiące figur i sztuk, małych i wielkich, zaiasniały w różnych kolorach: flotylla na Sekwanie paląca się i zamki na brzegach swiecące, sprawiły widok nayokazalszy w attaku i obronie wzaiemney, sztuczne bomby, i strzały faierwerkowe, sypały się gradem; okręty paliły się, figury ludzkie padały razami uderzone, wszystko to tym pięknieysze, iż w całey tey wielkiey bitwie sił morskich z lądowemi żadnego trupa nie było. Całe widowisko nie trwało dłużey nad minut 40. Potym nastąpił koncert i bal, na którym Jmperator rozmawiał ze wszystkiemi osobami, które tylko przybliżyły się. W pół do drugiey opuścili Monarchowie salę i nazad do S. Cloud udali się. Tym czasem na polach Elizeyskich odprawiły się dla pospólstwa rozmaite zabawy w tańcach, grach, pantominach, kuglarstwie i.t.d. Następuie teraz uroczystość, którą sprawi gwardya Jmperatorska; nosić ona będzie postać woienną: tańce i zabawy marsowe, gonitwy piesze, konne i wozami; walki zmyslone, i tym podobne. Jmperatorowa sama własną ręką ma rozdawać nadgrody.

Tegoż dnia Jmperator w całey okazałości dawał audyencyą w Tuilleries Xciu Kurakinowi ministrowi wnętrznemu państwa Rossyyskiego, który przybył z powinszowaniem szczęśliwie zawartego związku; Xciu Santa Fé zesłanemu z tymże zleceniem od Króla hiszpanskiego; Głowi Wrede od Szwecyi przysłanemu, P. Rosenkrantz ministrowi Duńskiemu; GL. Hor-

ding bawarskiemu; Grafowi Taube ministrowi wirtemberskiemu; Xciu Krystianowi bratu Xcia Heskiego; i baronowi Andlau badeńskiemu. Potym przyymował Imperator prezentowanych od posłow zagranicznych mocarstw; tudzież deputowanych od pierwszey klassy miast państwa fr: dla złożenia powinszowania: łaskawie rozmawiał monarcha że wszystkiemi deputacyami i uprzeymie wszystkich pożegnał.

LONDYN d. 5 czerwca. (z Berlin: Ham: Zusch:) Umarł tu P. Windham w 60 roku życia swoiego mąż pełen talentow, główny nieprzyiaciel Francyi i ministrow—Xże Cumberland do zdrowia przychodzi; iednak musi uciąc sobie skaleczony palec—P. Adington, Lord Sidmouth, powraca do ministerium i będzie prezydentem tayney rady. P. Caning ma nadzieię powrócić do gabinetu—Minister spraw zagranicznych Margrabia Wellesley zapowiedział wszystkim posłom zagranicznym, że port Helsinger iest oblężony, że zatym żadne okręty ani oboiętne ani przyiazne niemogą do niego zawiiać pod obawą konfiskaty—We wszystkich regimentach, i na całey flotcie ogłoszono że ludzie złośliwi pismem i namową skłaniaiący woysko lądowe i morskie do rozruchow i buntu, będą śmiercią karani bez względu na dawny przywiley klerikatury, za którego pomocą zbrodzień czytać umieiący uwalniał się od kaźni śmiertelney — W Birmingham zaszły nieiakie rozruchy; woysko wzięło się do oręża; 15 hersztow poszło do więzienia — W Parlamencie wielkie spory zachodziły względem iego reformy i wyzwolenia Katolikow Irlandzkich, którzy żadnych urzędow posiadać niemogą, lecz są obywatelami iedynie spełniaiącemi wolą protestantow. Oba proiekta upadły większością głosow.

Dnia 30 wyszła z Portsmouth wielka flotta przewozowa z licznemi posiłkami dla woyska w Portugalii i Cadix będącego. Na tey flocie znayduie się bardzo wielu chirurgow i lekarzy, i stąd wnoszą że niedalekie są czasy, w których nastąpić muszą wielkie bitwy. Podług ostatnich wiadomości z Lizbony Lord Wellington opuścił swoie stanowisko między Almeida i Ciudad-Rodrigo, a przeniosł główną kwaterę do Hiszpanii. G. Junot połączył się z G. Loison na granicach Leonu i Asturyi; te dywizye maią łączyć się z Mar: Ney Xciem Elchingen; wodz nasz. uprzedzić usiłuie to sił ziednoczenie i na tym zakłada swoią wygranę — Pod Cadix dzielnie nasze okręty woienne przykładaią się do obrony miasta, i przeszkodzenia francuzom przeprawy zlądu na wyspę Leonu.

MADRYT d. 24 maia. (Frank, Paryz, Franc, Biogr.) Rozeszła się tu wiadomość potwierdzenia potrzebuiąca, że w Cadix zaszła bardzo krwawa scena między anglikami a Juntą hiszpańską: pierwsi chcieli utworzyć regencyą, druga naymocniey sprzeciwiała się temu przedsięwzięciu. Mówią że wielu członkow z tey ostatniey straciło życie—Król niema długo zabawić w naszey stolicy; ma udać się na przygotowaną wyprawę do zdobycia Walencyi—Pierwsza kolumna ieńcow hiszpańskich w Lerida wziętych przeprowadzoną została do Francyi—

Woysko pod hetmaństwo Mar: Masseny oddane, i przeciwko Portugallii przeznaczone wynosi iuż blisko 80 t; i codzień pomnaża się z powodu przybywaiących posiłkow. Przez Bayonne przechodzi od 400 do 500 artylerzystow konnych z gwardyi Napoleona i za sobą prowadzi wielką liczbę dział wozow prochowych i moździerzow. Wkrótce przechodzi do Burgos 800 fizylierow gwardyyskich. Toż 3 t. umieiętnych strzelcow Jmperatorskich przyszło do Bayonne i ciągnie na wzmocnienie woyska Portugalskiego—Listy z Bilbao donoszą że G. Bonnet pod Owiedo rozproszył iedną kupę insurgentow, a 600 wziół w niewolą—O poruszeniu woyska naszego przeciwko Anglikom twierdzą, że dąży na Ciudat Rodrigo; officerowie wnoszą że nigdy nieodważą się nieprzyiaciele wydać walney bitwy. Cożkolwiek bądź; czekać trzeba z tych stron nader interessowanych wiadomości. Hiszpani Anglicy i Portugalczykowie mogą na wszystko odważyć się dla zachowania swoiey przewagi w tey stronie. Po podbiciu Andaluzyi i oblężeniu Cadixu powszechna uwaga zwrócona iest na Portugalią; mianowicie na 2 woyska gotuiące się iść w zapasy. Osada portow i zamknięcie handlu na tym półwyspie nader iest ważną rzeczą, ażeby niemiała zrodzić nayważnieyszych wypadkow.

Jmperator fr. ofiarował królowi naszemu regiment hiszpański przez G. Kindelan we Francyi zebrany i uformowany: Józef Napoleon zawsze przeięty przywiązaniem do narodu z wdzięcznością przyiął ofiarę i dzięki głębokie bratu swoiemu oswiadczyć kazał. Regiment ten składa się z 3970 ludzi; 500 głów ma nad komplet: wszyscy dobrowolnie zaciągneli się; niema więc ani iednego, któryby ustępował drugim żołnierzom w honorze porządku i męztwie—Przyozdobienie miast królestwa naszego sciągnęło szczegulną uwagę Króla; po wielu miastach rozkazał wytykać nowe ulice, one drzewem wysadzać, oraz wielkie place otwierać i zakładać; tym sposobem Madryt i Sevilla zyskały nowe place i ulice—Towarzystwo ekonomiczne zachęcone przez Króla zatrudnia się polepszeniem rolnictwa, i rozciągnieniem wodney komunikacyi: mianowicie usiłuie ażeby Guadalquivir był spławny i połączył się z poblizszemi rzekami.

Z Ameryki północney donoszą że wiadomy bil reprezentanta Macon upadł zupełnie większością 66 głosow przeciwko 58. Senat, czyli izba wyższa, odmienił go, izba reprezentantow, czyli niższa, zniszczyła ten proiekt. A zatym po wielu sporach i długim roztrząsaniu, prawie przez cały miesiąc, przyięto nowy proiekt dnia 1 maia dla odemknięcia portow Ameryki okrętom Angielskim i Francuzkim kupieckim; zniszczono więc sławny akt zabraniaiący żeglugi pomienionym dwum narodom do portow Rzplitey. Kongres stanow ziednoczonych wydał uchwałę na otworzenie portow Ameryki wszystkim okrętom kupieckim; iedne tylko okręty woienne, i korsarskie nie maią prawa zawiiać do portow, wyiowszy gwałtowną potrzebę ratunku, i w ten czas kiedy niosą depesze rządowe. Wszakże ieżeliby Francya i Erytania W. nie cofnęły swoich wyrokow do d. 3 marca następuiącego roku; albo przynaymniey nie złagodziły więzow, w któ-

rych trzymaią żeglugę, stany przedsięwziąć maią nowe środki na utrzymanie wolnego handlu.

RZYM d. 4 czerwca. (z Franc, Ham:) Po wszystkich portach włoskich i francuzkich sekwestrowano okręty tureckie: lecz nie był to krok nieprzyiaźni Francyi przeciwko Porcie, iak powszechnie rozumiano, ale raczey skutek wyroku Napoleona. Dowiedziano się albowiem że okręty z portow państwa ottomańskiego wychodzące skomunikowały się z agentami angielskiemi, i dla bezpiecznieyszey żeglugi na morzu opłaciły pewną summę, za którą otrzymały pasporta angielskie: a które niemiały podobne go pozwolenia, zakupiły one natychmiast skoro spotkały się z woiennym statkiem angielskim, drugie zaś statki ładowne były towarami nieprzyiacielskiemi; z tych przyczyn przytrzymano takie okręty i embargo włożono, aż wyrok konfiskaty będzie wydany. Przeciwnie te okręty Ottomańskie, które przez autentyczne papiery dowiodły, że niosą towary prawdziwie tureckie, że nie były w żadnym porcie przez anglikow zaiętym, że niewzięły żadnego od nich pozwolenia ani pasportu, zostały uwolnione, i otrzymały zupełną wolność przedaży. Okręty opryszkow Barbaryi niepodlegaią takiey srogości; statecznie doświadczaią opieki rządu fr. Okręty płynące z wyspy Sardynii przytrzymane i skonfiskowane zostały, gdyż rząd fr: uważa tę wyspę za nieprzyiazną.

Wyprawa do Sycylii ma bydź wkrótce przedsięwziętą. Król neapolitański Joachim zgromadził w tym celu woysko od 30 t. ludzi na brzegach Kalabrii południowey; do przewiezienia tego woyska potrzebne statki iuż są zebrane w portach naybliższych Sycylii. Joachim Napoleon myśli osobiście prowadzić tę wyprawę. G. Grenier iest szefem głównego sztabu i zarządza szczegułami wyprawy. Niewiadomo co przedsiębierze dwór Sycyliyski na swoią obronę; wnosić iednak można sprawiedliwie że ta wyprawa nieznaydzie wielkich trudności. Flotylla neapolitańska ma wspierać tę wyprawę. Flotta w Tulonie stoiąca, iest w prawdzie gotową do żeglugi, lecz ieszcze niewyszła na morze, lubo rozmaite wieści twierdziły o iey żegludze. Okręty angielskie niepokazuią się na brzegach włoskich, i przeto nietrudnią handlu po brzegach. Na iednem tylko morzu adryatyckim krąży kilka fregat i brygow. Towary osadowe znacznie spadły z wysokiey ceny.

Podług wielu listow z Paryża Jmperator i Jmperatorowa przyiechać maią nieodmiennie do Lyonu, iak mówią, w połowie tego miesiąca; ztamtąd zaś przez Turyn Florencyą przybędą do tego miasta. Czy koronować się tu maią lub nie, taiemnica — Głoszą że oyciec S. Pius 7my za wdaniem się iednego wielkiego dworu, otrzyma nadgrodę za utracone kraie. Baron Lebzenltern otrzymał pozwolenie od dworu austryackiego i francuzkiego, prezentować się w Savonie Papieżowi — Po wszystkich portach i brzegach wielkie są zaciągi ludzi do służby morskiey zdatnych. Wielu konskrypcyonistow przyszło tu zgłębi Francyi na dopełnienie liczby regimentow fr. W okolicach naszych zbiera się znaczna siła w celu niewiadomém: do tego obozu przychodzą regimenta, które były na kampanii austr. a potym w Jlliryi stały — Wyrok Napoleona przeciwko Mnichom spełnia się w całey rozciągłości bez naymnieyszego zwolnienia. Zachowani są iedynie kanonicy S. Piotra i S. Jana Lataryńskiego oraz 5 klasztorow mniszek Dominikanek, Karmelitanek, Franciszkanek, S. Sylwestra i S. Teressy. Wszystkie inne klasztory maią bydź opuszczone przez zakonnikow do d. 15; wszyscy bez wyiątku udać się powinni do mieysca swoiego urodzenia. Starzy i stare będą mogli schronić się do wyznaczonego na to domu, ieżeliby niechcieli powracać do mieysca urodzenia swoiego. Mnisi i mniszki maiący wyżey 60 lat brać będą pensyi po 600 franków; młodsi po 500 co rok do śmierci odbierać maią. Do dnia 1 lipca wszystkie klasztory i dobra będą zaięte przez policyą i przedawane na zgaszenie długu publicznego. Wykonanie tego wyroku sprawuie wielkie wrażenie na umysłach: iednak zupełna spokoyność kwitnie w Rzymie i okolicach.

KOPPENHAGA d. 24 czerwca. (z Hamb: Berlin:) W Sztokolmie urzędowie ogłoszono wyrok lekarzy względem zgonu Xcia Karola Augusta następcy tronu szwedzkiego: 8 członkow medycyny stwierdziło świadectwem swoim na pewnych zasadach opartém że umarł z appoplexyi a nie z upadku. Akt urzędowy rozbioru ciała królewicza i wszystkich iego części z dostateczném opisaniem znakow śmierci złożony w archiwum. Znaleziono że cała krew przeniosła się do głowy i napełniaiąc naczynia mozgowe ubiła królewicza, serce i inne dolne części ciała niemiały prawie żadney kropli tego drogiego płynu. Wnieśli i to lekarze iż appoplexya uderzyła, kiedy ieszcze siedział na koniu, i że iuż bez czucia spadł na ziemię — Z okoliczności tey śmierci wielka trwoga przeniknęła wszystkich Szwedow. Seym nadzwyczayny ma zebrać się ieszcze 1 lipca a otworzy posiedzenia swoie d. 23. Rzecz ciekawa kto będzie mianowany tronu następcą! Poseł ang. Forster wyiechał ze Sztokolmu.

Za pokazaniem się flotty angielskiey na morzu Baltyckim wielkie poruszenie nastąpiło po wszystkich portach i brzegach; woyska szwedzkie, duńskie, i pruskie ruszyły nad morze; osada Gdańska regimentem Xstwa Warszawskiego wzmocnioną została. Konsulowie fr: w portach morza baltyckiego rezyduiący pilniey zaczeli rozpatrywać papiery udowodniaiące początek przychodzących towarow. W Pomeranii zatrzymane okręty scisle są przezierane — W Bełcie krąży eskadra ang: z okrętu liniowego i kilku fregatt złożona. Port Helsinger został ogłoszony przez Anglikow w stanie oblężenia. Nieprzyiaciele zabieraią wszystkie statki Duńskie i Szwedzkie bez żadnego wyłączenia. Flotta kupiecka, która przyszła za woienną z portow Angielskich, liczy blisko 500 żaglow podług powieści tych, którzy widzieli — Z Ameryki północney, przez statek z Baltimore, po 30 dniowey żegludze tu przybyły, odbieramy urzędową wiadomość o uchyleniu przez kongres aktu zamykaiącego porty Rzczpltey — Opanowana wyspa Anholt na morzu Baltyckim iest pilnie strzeżoną przez Anglikow.

by nie myślili na niey utrzymać się, ledwo znaydzie się na osadzie 250 ludzi morskich i 30 kanonierow. Niedawno popełnili oni okropne barbarzyństwo, wieszaiąc korsarza iednego i 21 ludzi, ktorych razem na statku korsarskim poymali: zasada wyroku oparta na tym, że rozboy morski nie godziwy i nie wolny. Nie szczęśliwy korsarz był oszukany przez samychże anglikow; spotkawszy albowiem ieden ich statek, kiedy zapytał azali nie były widziane okręty Amerykańskie, odebrał odpowiedź że 2 stoią pod Anholt; w tey pewności płynie na to mieysce i uderza na 2 okręty, lecz wkrótce straszny ogień pokazał iż to były 2 fregaty angielskie. Wzięli więc anglicy korsarza i po trzydniowym morzeniu lud cały powiesili.

FRANKFORT 14 czerwca. (z Frank: Ham:) Król Westfalski nayusilniey przyprowadza woysko do liczby zamierzoney; wszyscy narodzeni w roku 1789 iśdź powinni do obozow. Cała siła zbroyna teraznieysza Królestwa Westfalskiego wynosi 24268 ludzi i 5682 koni; oguł wydatku dochodzi 9,095,183 frankow; do roku przyszłego liczba woyska podniesiona będzie do 30tysięcy, a wydatek ministerium woiennego do 18 milionow. Ludność Hannoweru podług nowego rachunku wynosi dusz 594224. Dla ułatwienia zaciągow rząd zakazał wydawać paszportow młodym ludziom za granicę; doswiadczono albowiem że młodzież przechodzi do służby angielskiey. Wszystkie srzodki perswazyi zachęcenia sciesnienia i musu użyte są dla doprowadzenia woyska Westfalskiego do przyzwoitey liczby, porządku i siły.

Dnia 4 w Bern otworzony został seym kantonow Szwaycarskich. Landaman Watenvil zagaił posiedzenie mową w którey wyraził, te mysli „ Trzecikroć, po nadaniu nowey formy naszemu związkowi, groziła nam burza w upłynionym roku: wielkie i straszne niebezpieczeństwo otaczały nas zewnątrz i w srzodku srożyły się. Na rozciągłey granicy naszey wszystko było w ruchu i trwodze; pożar buntu srożył się i zdawało się że nas ogarnie. Lecz dzięki Opatrzności, ona uciszyła namiętności ludzkie, uspokoiła wzburzone umysły; a mądre rządy i wierność prawdziwie obywatelska woyska naszego utrzymały spokoyność i porządek. Burza ostatnia przeminęła szczęśliwie, każdy wypełnił swoią powinność, zasady oboiętności mądrze i sumniennie były zachowane, nie którzy uwiedzeni nie prawemi zyskami karę odnieśli za obrażenie stosunkow sąsiedzkich. Związek nasz zyskał przez swoie szlachetne postępowanie pochwałę szacunek i zaufanie. Teraz, kiedy z sobą cieszemy się, wszystkie ludy nas otaczaiące używaią szczęsliwego pokoiu. Dzięki nayważszemu Bogu, że przeiednał dwa wielkie narody, które zdawały się nieprzebłaganą nienawiścią bydź przeiętemi, i złączył węzłem nierozerwaney przyiaźni. Położenie zewnętrzne oyczyzny naszey tak iest szczęśliwe iak stan wewnętrzny. Szwaycary w ścisleyszych są związkach teraz aniżeli pierwiey z Francyą, która od naydawnieyszych czasow była z nami sprzymierzoną. Naywiększego podziwienia godny władzca tego potężnego mocarstwa biorąc chlubny dla nas tytuł przyiaciela i pośrednika naszego, dał naszemu związkowi wielorakie dowody swoiego szacunku i życzliwości. Pierwszykroć w traktacie Wiedeńskim przyymuiąc ten tytuł, zapowiedział głosno w obliczu całey Europy, mówiąc do prawodawcow o stanie politycznym Francyi, że do swoich tytułow przydaie tytuł pośrednika Szwaycarow, przez szacunek dla tego związku i przez chęc utrzymania spokoyności między temi dzielnemi obywatelami. “

Potym wystawił Landaman stosunki polityczne Szwaycarow. Przełożył iż naycelnieyszą zasługą u Napoleona, iest woysko, przez związek szwaycarski dostarczone, że ten Bohatyr pomieścił Szwaycarow w rzędzie hufcow fr, że zatym żołnierz odpowiadać powinien temu chlubnemu powołaniu. Wychwalał przychylność J. J. K. A. Mości dla szwaycarow tudzież wspominał o dobrym porozumieniu z Cesarzem austr. Daley mówił o przyiaźni króla pruskiego, W. Xcia Frankfurtskiego. Co do związkow z Xięstwem Badeńskim, królestwem wirtemberskim i bawarskim powiedział, że zachodzą pewne stosunki, które mogą pociągnąć za sobą arcy ważne skutki. O królestwie włoskim wyraził, iż upadły niektore korzyści handlowe, a urosły inne pożytki—Seym kantonow ma radzić o sposobach dopełnienia regimentow szwaycarskich na żołdzie fr. będących, liczba ich wynosić powinna przeszło 15 t. ludzi.

Król pruski kazał ruszyć woyska swoie na brzegi morskie, iedynie w celu zabezpieczenia państw swoich przeciwko napaści angielskiey. Dawny minister Hardenberg powrócił do gabinetu, monarchia pruska wiele rokuie dobrego z iego rad mądrych i doświadczenia. Feldmarszałek Kalkreuth wkrótce ma powrócić z Paryża do Berlina. Z powodu niewypłaconych kontrybucyi, francuzi nieprzestaią osadzać fortec nadodrzańskich Szczecina, Kistryna i Glogau—Cesarzowa przyiechała do Carlsbad. Cesarz musiał iuż powrócić do Wiednia. O Jllìryi rozchodzą się nayważnieysze wiadomości względem przyszłego losu tych prowincyi. Stosunki Austryi z Turcyą nie są nieprzyiazne, rząd austryacki uwolnił od mennicy srebra poddanych Porty Ottomańskiey którzy mieszkaią w Wiedniu.

WARSZAWA d. 26 czerwca. (z Warszaw i Pozn:) Fryderyk August chcąc zachęcić i wesprzeć rolnictwo, to pierwsze źródło bogactw narodowych, nadał uformowanemu towarzystwu gospodarczo rolniczemu tytuł Królewskiego, przyrzekł iemu opiekę i pomoc rządową—Wyrokiem d. 19 czyniąc Monarcha ulgę obywatelom w opłacie podatkow rozdzielił onę na rat 11 przez miesięcy tyleż uiścić się powinną, z dobrodziestwem odstępna 11stey części temu, któryby razem za wszystkie raty opłacił—Wyrokiem d. 20 Król ogłosił miasto pograniczne Terespol i cały iego obwod miastem wolnem handlowem niepodlegaiącem żadney celney opłacie oprócz od towarow, które ztąd będą wprowadzać się do xięstwa, lub za granice przez xięstwo—Chciał monarcha tym sposobem ożywić handel tego miasta i powiększyć cyrkulacyę pieniędzy—

Za pozwoleniem Cenzury Wileń:—W Drukarni Kuryera Litt:

DODATEK.

DODATEK Nro 51.

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 25 Czerwca ROKU 1810.

MOHILEW d. 5 czerwca. Mowa Rocha Buczyńskiego, zastępuiacego mieysce Marszałka Orszańskiego, onego powiatu Podkomorzego, Maiora woysk Rossyiskich, miana w guberskim mieście Mohilewie w dzień 6 Juni 1810 roku w obchod złożenia w domie Dworzańskim darowaney Hramaty od NAYIASNIEYSZEGO MONARCHY ALEXANDRA I. za uformowanie byłey milicyi, słnżąca obywatelstwu Gubernii Mohilewskiey—„[Zbiór ten wspaniałygubernii Mohilewskiey, liczne to i sliczne grono obywatelstwa, tak zacnych i tak znacznych w oyczyznie, te zaszczyty, te ozdoby gubernii naszey, zadumionym i ledwo niezalęknionym dotąd mię czyniły, zdziętego miłém na tak piękny i niezwyczayny widok zadziwieniem—Cnota, zasługi, urzędy, powaga, tak wielu wielkich w państwie imion wysokim szacunkiem, mysl i serce moie tak napełniły, że nie insze przedsiewzięcie moie było: tylko abym w Izbie tey przeswietney, usta zamknięte, a ucho szczegulnie do nauki i wydoskonalenia się miał otwarte. Lecz nad nadzieię i mniemanie powszechne, wyrok rozkazu obywatelstwa, nietylko mię ośmiela do mówienia, ale też dziękcznienia składam NAYIASNIEYSZEMU MONARSIE za wszystkie łaski Jego i za przysłanie Hramaty obywatelstwu szlachetnemu naszey Gubernii za uformowanie byłey milicyi—Bogu stworzyć, monarchom czynić ludzi, przyzwoita rzecz iest. Z ramienia Naywyższego podani narodom rządzcy, cząstkę mocy Boskiey udzieloną bydź sobie pokazuią, kiedy iednym łaski wyrokiem urzędem uczcić maiętnością zbogacić, a człeka sobie uczynić mogą. Takie to iest dzisiay dzieło wspaniałey ręki Pańskiey. Miła i wieczna iest chluba dla nas wszystkich obywateli Gubernii naszey, iż iesteśmy w tak obszernem panstwie tym to Dyplomatem uwieńczeni i pomieszczeni w grono wiernych synow swey oyczyznie i swému miłemu MONARSIE. Nikt iuż przeczyć temu niemoże; bo ta sama przysłana Hramata iest dla nas tarczą i hamulcem w rzeczy wierności naszey, maiąc tak dobrego MONARCHĘ ALEXANDRA I—Zwracam głos móy do ciebie JW, Gubernatorze Fon Berch, iako iesteś Naczelnikiem Gubernii Mohilewskiey, bądź świadkiem naszego całego obywatelstwa ukontentowania z daru tego Monarszego: i iak to u nas daleko iest umieszczono w taynikach serc naszych. Przeświadcz o tey chlubney naszey radości dobrego naszego MONARCHĘ. Winniśmy wiele naczelnikom tym, którzy byli rękoymią tegoż daru naszego, równie będziemy tobie czuć czułą wdzięczność za twoią dobrą pieczołowitość nad nami—Zastępuiący Guberńskiego Marszałka JW. Kregerze! tobie składam dzięki od całey Gubernii naszey, że iesteś sprężyną obchodu dzisieyszego dnia, i że zwołałeś obywatelstwo do tuteyszey Gubernii, aby razem wszyscy dzielili to ukontentowanie, na które iuż my zasłużyli w oyczyznie: a wslad zatym łaskę dobrego MONARCHY Naszego odebraną. Ten to czyn będzie w wiekopomne czasy—Kończę mowę moią przy złożeniu tey to Hramaty w tey to dykasteryi Szlachetnego zbioru, która iuż odtąd staie się swiątynią i składem ręki Nayiaśnieyszego Dobrego Naszego MONARCHY ALEXANDRA I. za werne zasługi nasze. Ten to MONARCHA nie usypnie widzi lud sobie przychylny, a w nadgrodę umie onym posąg stawić wieczney pamięci, świadcząc swym własnym podpisem—Powtarzam serdecznie życzenia, aby Nayiaśnieyszy Nasz Monarcha ALEXANDER I. wiek równie długi i szczęśliwy wesoło przepędzaiąc, poddane rządom sobie ludy, miłą pokoiu słodyczą nieustannie i nieprzerwanie nasycał, a narod sobie wierny łaskawie obdarzał.—

Roch Buczyński Podkomorzy Orszański.

DONIESIENIA.

3 Na skutek postanowienia Imperatorskiego Uniwersytetu roku 1810 czerwca 17 nastałego i do Redakcyi gazety kuryera litt: urzędowie pod nrem 1069 przesłanego, Redaktor Kalixt Daniłłowicz uwiadamia całą Publiczność, że wydawanie kuryera do Uniwersytetu nienależy, i że chcący w nim cokolwiek umieścić niepowinien adresować się do Uniwersytetu lecz prosto do redakcyi tegoż kuryera. Azatym wszyscy, maiący do umieszczenia w gazetach iakie obwieszczenia, listy gończe, awizacye, pozwy edyktalne i tym podobne doniesienia, raczą nieutrudzaiąc mieysc i osob do Redakcyi nienależących, przesyłać one pocztą prosto do Redaktora kuryera litt: który obowiązuie się, za przyłączoną obok opłatą na raz po 5 kopieiek od wiersza na koszt drukarni, żądaniu zadosyć uczynić, bez żadnego zawodu, iako w rzeczy publiczney wiary.

1 Magistrat miasta Wilna podaie do powszechney wiadomości [: 1. że w skutek dekretu dnia 1. præsen: w sprawie kredytorow i pretensorow tak WW. Józeffa i Katarzyny Łopacińskich Staróścicow Mścisławskich, iako też zmarłego obywatela wileń: Jerzego Bolewicza ferowanego; będzie się wyprzedawać przez publiczną licytacyą miedź browerna to iest: bánia i czapka w ratuszu wileńskim na dniu 28 teraźn: mca Junii z rana ogodzinie dziesiątey: życzący przeto nabydź z licytacyi wymienioną miedź zechcą się iawić do ratusza w rzeczonym terminie (: 2 że po zbiegłym w roku przeszłym z tego miasta Włásie Korotkowie z wyprzedanego warzywa na ogrodach przez Jego arędowanych pozostałego i narzędzi ogrodowych oraz powozek, z wynikłey massy, po zaspokoieniu dwóch kredytorow tegoż Korotkowa w skutek przepisania wileńskiego guberńskiego rządu, nayduią się ieszcze pozostałe w magistracie rubli srebrnych 23 kop: 98, do iakowey pozostałości ieżeli są iacy pretensorowie zbiegłego Włosa Korotkowa iżby z dowodami naydaley do dnia pierwszego augusta roku idącego w ninieyszym Magistracie iawili się przez rezolucyą dnia 22 præsen: zapisaną Magistrat wileński postanowił: o czem dla wiadomości ninieysza publikata wydaie się, 1810 Junii 23 dnia.

Józef Sawaniewski Burm: G. M. W.

3 Sąd taxatorsko exdywizorski w komplecie z WW. Tadeusza Olechnowicza Prezydenta, Ottona Roppa i Józefa Erdmana Sędziow urzędnikow ziemskich pttu: upitskiego dekretem remistyinym sądu ziem. upits: naznaczony, po zaięciu dóbr Dzwonogola i Egaudz w pcie upits: leżących posesyi W. Michała Dyszterlofa Porucznika woysk Rossyiskich na rzecz kredytorow, po oddaniu onych w administracyą po naznaczeniu tychże dóbr wymiaru, i po ułatwieniu wszystkich reguł rzeczonym dekretem remissyinym przepisanych, obwieszcza wszystkich wierzycieli W. Michała Dysterlofa Porucznika ażeby na dniu 1 augusta roku ninieyszego 1810 z dowodami pretensye wykazuiącemi w dobrach Dzwonogole stawali, albowiem w tym czasie dla dopełnienia satysfakcyi kredytorom sprawa do ostatecznego rozsądzenia wziętą zostanie.

Wiktor Sugietto ziemski dekr upits: [i exdy regent

1 Niżey podpisany maiąc sumowną pretensyą, za obligiem do W. Stanisława Pozniaka, na majętności Sołach opartą, na którą wydałem wlewkowy dokument [nieprzyznany, W. Maurycemu Graffowi de Layzerowi, iakowey pretensyi, aby nikt nienabywał bez odniesienia się do mnie, ninieysze czynię zastrzeżenie.

Ignacy Ługayło Szam.

Będą przedawać się zą Ostrą Bramą pod Nrem 238 w domie Profesora Malewskiego nasiona koniczyny czer-

woney (tryfolium pratense Linnéusza) za pomierną cenę. Dobroć tego nasienia iest doswiadczona.

1 Jeden ekonomik niemiecki, zniższey Saxonii, od lat 7 tu gospodarką zarządzaiący, pisać po polsku i mówić mogacy, z dobremi swiadectwami o swoiey znaiomości co do teoryi i praktyki, życzy mieć ile można nayprędzey, przyzwoite sobie mieysce w ekonomice. Ma lat 37; żonaty z saską, posiada nauki szkolne i znaiomości do gospodarki potrzebne, iako miernictwo, niwellacą, budownictwo: leśnictwo, zna systemmata gospodarski saskiey, Meklenburskiey, Holsztyńskiey, Angielskiey i tuteyszey, nieobcy w sztuce leczenia bydła, i co do pastwisk wie co należy. Z powodu małych związkow obiera gazetę do rekomendowania się. Niezmordowana pilność, i naywiększa szczerość iest charakterem iego. Gdyby kto chciał iego wezwac do posługi, raczy listownie pocztą zgłosić się do Redakcyi kuryera litt: adresuiąc do H. J. A. D. wyrażaiąc wszystkie kondycye kontraktu

1810 Junii 5 d. z maiętności Rostenian w Powiecie Wil. zbiegła Siemia dusz 7. Jan wieku starego włosy siwowate na głowie kołtuny. Zona włosów ciemnawych, stara, Jerzy młody urodziwy, cięklawy, świattawe włosy, kołtuny na głowie. Zona czarney twarzy, kose oczy brzydkie, włosy czarnawe, Synków 2ch, ieden lat 5, drugi przy piersiach. Józef młody, urody średniey włosy rudawe kołtunkowate, ma na ręku prawym czy lewym skaziste palce, chłopiec sczupły czyli cienki, nazywaią się Woyciechowscy, poddani i skaską zaięci, ktoby opytał i doniosł mnie odbierze nagrody rubli 15 i koszt podróżny będzie wrócony, oraz nieskończona wdzięczność. Jako aktor

Atanazy Kosmowski Rot. Pttu Wil.

1 JP. Karol Stengel Chirurg rodem z Xięstwa Warszawskiego wzywa się ażeby zgłosił się do W. Tomasza Reyzera kupca Wileń: a u tego odbierze wiadomość o spadaiącey na niego sukcessyi w pomienionem Xięstwie

2 Sąd taxatorsko-exdywizorski dekretem remissyinym Sądu Gł: 2go departamentu gubernii grodzieńskiey w dniu 8 marca teraznieyszego 1810 R. zapadłym na wyiasnienie i uczynie satysfakcyi wierzycielom JW. Michała Zyłłoka byłego Prezydenta Sądu Gł: 2go departamentu Gubernii Grodzieńskiey naznaczony za ziechaniem w dniu 16 maia do maiętności Kustyna w powiecie Brzeskim położoney, kiedy mimo dozwolenie załatwienia w iednym terminie całkowitey czynności znalazł, potrzebę odkładu, uznawszy więc weryfikacyą pomiar dóbr, Inwentacyą i administracyą onych, niemniey na JW. Zyłłoku komportacyą na regestrze summ i wszelkiego ruchomego maiątku, a papierow fundusze iego obiasniaiących w naturze, w reszcie wyprzedaż przez publiczną licytacyą domu drewnianego z innemi budowlami, oraz austeryi murowaney z placami i ogrodami w mieście Grodnie sytuowanych więcey daiącemu, zadeterminował czas rozpoczęcia się teyże licytacyi w maiętności Kustynie na dniu 18 Augusta teraznieyszego roku a ukończenia się oney w dniu wzięcia sprawy w namowę oznaczył, oraz do tegoż terminu 18 augusta kontynuacyą swoiego dzieła odłożył i dla tego chcących nabyć wyrażone posiadłoście, o postanowioney wyprzedaży oraz czasie i mieyscu odbycia się oney zawiadamiaiąc, że w dniu ostatnim licytacyi czyli przy weyściu w namowę naywięcey daiący, a zatem przy nabyciu utrzymuiący się część piątą summy szacunkowey złożyć, resztę zaś po dekrecie wedle przeznaczenia rozpłacić obowiązanym będzie, ostrzega — Wszystkich zaś kredytorow i pretensorow do stanności przed Sądem swoim na pomieniony dzień 18. augusta 1810 R. wzywaiąc, że w przeciwnym razie podług prawideł remissyynego dekretu czynność swoią bez względu naniestanność lub odstąpienie którychkolwiek stron ułatwić i kończyć będzie, zawiadadamia. Zgodno z ostanowieniem Sądu i exdywizor

Antoni Malewski Sądu Gł: i exdywiz: Regént

Przed kilką miesiącami, odebrałem przy liście bez daty, mieysca, i podpisu, rękopism do druku, pod tytułem —

CZY POIEDZIEMY DO PARYZA? —

Tłumacz tey zewszech miar ciekawey, pełney prawdy, (iak sam tytuł opiewa) i interesuiącey powieści innego nie położył warunku, iak tylko ten; aby ta powieść kształtnie wydrukowana, nayprędzey swiat oglądać mogła. Dodaiąc, że ieżeliby dobrze od publiczości przyiętą była, nieomieszka więcey iuż wygotowanych do druku, nadesłać. Gdy od czasu wydrukowania żadna od szanownego tłumacza nienadeszła odezwa; poważam się ninieyszem pismem zapraszać go, aby tak łaskawie danego słowa dotrzymać raczył, ofiaruiąc mu przytem kilkanaście exemplarzy, tey wydrukowaney powieści, pięknie oprawnych, za pracę, którą w tłumaczeniu iey podjął. Wilno dnia 11 Czerwca 1810.

Józef Zawadzki. Właściciel drukarni przy Akademii.

Dziełka tego dostać można w xięgarni akademickiey i na prowincyi u znacznieyszych xięgarzy. Cena iego w Wilnie iest pomierna Złł. 2.

1 Józef Bohdziewicz Ławnik wileń: troskliwy o przyszły los syna swoiego Ignacego Jakuba Bohdziewicza stosownie do zaniesionego w aktach magistratu wileńskiego czyni publiczne ostrzeżenie, ażeby nikt Jemu żadnych pieniędzy niepożyczał ani żadnych fantow na kredyt niedawał. ażeby nikt w żadne układy z nim niewchodził, żadnych wexlow imieniowi Józefa Bohdziewicza służących od niego nienabywał, ani wykupował, gdyż oyciec nietylko niemysli odpowiadać za utratnego syna, owszem poszukiwać będzie wszelkich sum i skryptow oraz sprzętow, iakie tylko przez swywolę były zachwycone od oyca. Każdy zatym wdaiący się w frymarki z pomienionym Jakubem Ignacym Bohdziewiczem pewnie byłby narażony na niemiły proceder. Debitorowie zaś wszyscy wzywaią się do opłacenia oycu a nie synowi sum należnych;

3 Z Powiatu Mozyrskiego roku 1810 Junii 9 celem wyszukania rodzeństwa z linii męskiey albo w niedostatku oney z żenskiey, do publiczney wiadomości rzecz następna — Od lat prawie 30 iak w powiecie mozyr: na usługach zostaiąc w domie JWWch Jeleńskich nayprzód oyciec podóbno Heronim Miładowski posledniey Hyacynt i Władysław zmarli wszyscy, Władysław zostawił syna Adama z Korewianki spłodzonego od lat 4ch wieku i maiątku sumownego do 30,000 złłch czy więcey — Wolą ostateczną zeszłego Władysłswa Rott Rzeczyckiego zostawieni opiekunami WW. Andrzey Pokład Niekraszewicz por: wóysk Rossyi deputatt pttu: mozyr: tudzież Józef Krasiński Łow: Orszań: nieubliżyli dowodu przyiaźni postępkiem dla dobra nieletniego uczynionym — Z ustronia gdy WWni Medzwiedzcy i Kozłowski tytułuiąc się familiantami po Miładowskich przedsięwzieli proceder w Gubernii Wołyńskiey pcie Owruckim nad mysl prawa kons 1764 roku potioritatem dóbr ad fundum stosuiącego: przestaiący na swoim i ubiegać się za cudzą starannością niechcąc, ani nadaney opieki gwałtownie trzymać nieżądaiąc, obwieścić maią honor przeswietną publiczność aby sukcesso: Miładowskich naybliżsi zgłosili się. Z mocy proźb od opiekunow podpisuię — Antoni Olewiński komor: poltowy mozyr

U Jozefa Zawadzkiego w xięgarni akademickiéy, znayduie się dzieło *pod tytułem:*

CZY PRAWO RZYMSKIE BYŁO ZASADĄ PRAW LITEWSKICH I POLSKICH? I CZY z POŁNOCNEMI NARODAMI MIELISMY WIELE WSPOLNYCH PRAW I ZWYCZAIOW? Rosprawa czytana w Krzemieńcu na otwarciu roku szkolnego 1808 w Gimnazyum wołyńskiém, przez TADEUSZA CZACKIEGO Prezesa Kommissyi sądowéy edukacyynéy wołyńskiéy. 8. w Wilnie drukiem Jozefa Zawadzkiego — Cena zł. 3 gr. 10.